

Raadsvoorstel

Onderwerp **Onderzoek Energiebeleid Rekenkamercommissie**

Registratien 5003230 Steller/teln Peter Kommerij / 7727 Bijlagen 2

Classificatie

Vertrouwelijk (bij gebruik van persoonsgegevens)

Portefeuillehouder

Raadscie B&V

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit

- I. De aanbevelingen uit het rapport 'Groningen energieneutraal in 2035!' van de Rekenkamercommissie over te nemen en het college van B&W te verzoeken invulling te geven aan deze aanbevelingen.

Samenvatting

De Rekenkamercommissie heeft onderzoek gedaan naar het gemeentelijk energiebeleid. De gemeente heeft hiervoor een ambitieuze doelstelling geformuleerd, namelijk om als stad energieneutraal te willen zijn in het jaar 2035. De Rekenkamercommissie heeft een zogenaamd realisatiegericht onderzoek laten uitvoeren. Daarbij zijn kernvoorwaarden voor succes in kaart gebracht en is onderzocht in welke mate de gemeente hier tot nog toe invulling aan heeft gegeven. Geconcludeerd wordt onder andere dat de gemeente niet weet in welke mate de doelstelling al is gerealiseerd (in de zin van CO2 besparing), ook is het streven naar een energieneutrale stad nog geen integraal onderdeel van alles wat de gemeente doet. Het onderzoek heeft geleid tot vier aanbevelingen aan de raad, die met dit raadsvoorstel ter vaststelling worden voorgelegd.

B&W-besluit d.d.:

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Aanleiding en doel

De Rekenkamercommissie heeft gekozen voor dit onderwerp omdat al enkele keren is geconstateerd in de afgelopen jaren dat het beleid een intensivering nodig had om het doel in 2035 te kunnen bereiken. Het doel van het onderzoek is om in beeld te brengen wat echt nodig is om in 2035 energieneutraal te kunnen zijn als stad en daarbij ook te leren van wat andere steden doen op dit gebied. Daarvoor is een zogenaamd realisatiegericht onderzoek uitgevoerd: de doelstelling is bekend, de vraag is vervolgens hoe die doelstelling bereikt kan worden.

Kader

Nvt

Argumenten en afwegingen

De Rekenkamercommissie komt in zijn onderzoek tot de conclusie dat de gemeente geen zicht heeft op de mate waarin de doelstelling inmiddels is gerealiseerd. Het is niet bekend hoeveel CO₂ er nu minder wordt uitgestoten dan in het jaar 2000, toen het 1.350 Kiloton CO₂ was. Verder is de conclusie dat het streven naar een energieneutrale stad nog niet een integraal onderdeel is bij alles wat de gemeente doet. Ook is er geen helder overzicht van activiteiten en bestaat er geen duidelijk afwegingskader voor wat wel en niet wordt opgepakt. Verder ontbreekt het aan stadsbrede afspraken tussen de diverse partijen in de stad, die in een convenant kunnen worden vastgelegd. Deze conclusies leiden tot de volgende vier aanbevelingen:

1. Stel duurzaamheid en energie centraal in een strategische visie op de toekomst van Groningen.
2. Realiseer een energieneutrale gemeente door opgaven gestuurd te werken. Stel de inhoudelijke opgaven centraal en creëer synergie door de inzet van mensen, taken en middelen zoveel mogelijk te koppelen aan meerdere doelen.
3. Pas goed portfoliomanagement toe. Zorg er zo voor dat Groningen systematisch toewerkt naar strategische doelen en dat voortgang, resultaten en doelmatigheid van projecten consequent gemonitord worden.
4. Bouw duurzame en slagvaardige publiek-private samenwerking op. Maak in de komende periode een slag van 'samen netwerken' naar 'samen bouwen' en het realiseren van concrete resultaten.

Financiële consequenties

nvt

Vervolg

Het College van B&W heeft inmiddels een nieuw programma, Groningen geeft energie 2015 – 2018, gepresenteerd. De raad zou het rapport van de Rekenkamercommissie kunnen gebruiken om na te gaan of dit nieuwe programma al dan niet aanscherping behoeft.

Onderwerp Waar krijgen we energie van? Onderzoeksrapport Groningen Energieneutraal in 2035!

Aan de leden van de raad van de Gemeente Groningen
Postbus 20.001
9700 PB GRONINGEN

Telefoon 050 367 77 27 Bijlage(n) 1 Ons kenmerk 4994238
Datum 24-04-2015 Uw brief van Uw kenmerk

Geachte leden van de raad,

Hierbij bieden we u het rapport 'Groningen energieneutraal in 2035!' aan. Dit rapport is het resultaat van het onderzoek dat de Rekenkamercommissie de afgelopen tijd heeft laten uitvoeren door onderzoeksbureau Partners + Pröpfer.

Waar de Rekenkamercommissie bij andere onderzoeken nogal eens tot de conclusie kwam dat er vooraf geen duidelijke doelstellingen zijn geformuleerd, is er bij dit onderwerp volstreekte duidelijkheid wat het einddoel betreft: Groningen wil energieneutraal zijn in 2035, dat wil zeggen dat de uitstoot van CO₂ per saldo teruggebracht moet zijn van 1350 Kiloton in het jaar 2000 naar 0 in het jaar 2035. Dat is in ieder geval een heldere, SMARTe doelstelling.

De afgelopen jaren is al enkele keren geconstateerd dat de doelstelling niet gehaald wordt als de gemeente op de huidige manier door bleef gaan. Intensivering van het beleid zou nodig zijn. Dat is de aanleiding voor de Rekenkamercommissie om onderzoek te doen, na te gaan wat er nodig is voor het halen van de doelstelling, of de gemeente op de goede weg is en wat er eventueel geleerd kan worden van andere gemeenten. De onderzoekers hebben daartoe een zogenaamd realisatiegericht onderzoek uitgevoerd. Meer details hierover staan in het rapport.

Uit het onderzoek komt naar voren dat de gemeente op dit moment geen zicht heeft op de mate waarin de doelstelling tot nog toe is gerealiseerd. We weten niet hoeveel kiloton CO₂ er nu minder dan in het jaar 2000 wordt uitgestoten. Door het inbouwen van tussentijdse meetpunten kan hierover meer duidelijkheid ontstaan voor alle partijen, kunnen er ook tussentijds successen gevierd worden bij het halen van tussendoelstellingen, die op hun

beurt weer energie geven en mensen kunnen mobiliseren om hun steentje bij te dragen aan het realiseren van een duurzame Stad.

Verder wordt geconcludeerd dat het streven om in 2035 energieneutraal te willen zijn nog niet centraal staat bij alles wat de gemeente doet. Ook als het over woningbouw gaat, over verkeer of armoedebestrijding, moet er structureel aandacht zijn voor het energievraagstuk en welke synergievoordelen er voorhanden zijn. De Gemeente Groningen zit als gemeente in een bijzondere positie, in Groningen is heel veel ervaring en deskundigheid aanwezig op het gebied van de energietransitie. We hoeven alleen maar GasUnie, Gasterra en Attero te noemen, te wijzen op de universiteit, de Hanzehogeschool met een instelling als EnTranCe. Dat maakt dat de uitgangspositie hier wezenlijk anders is dan in pakweg Haarlemmermeer of Tilburg. Daar komt nog bij dat vanwege de aardbevingsproblematiek de urgentie in Groningen echt gevoeld wordt om werk te maken van de overgang naar duurzame energie.

Lange termijn doelen hebben de neiging ver van het bed te zijn en zo algemeen geformuleerd dat weinig mensen hier warm voor lopen. Tegelijkertijd zijn de doelen nog zo algemeen gesteld dat weinig mensen tegen zullen zijn zolang ze de consequenties op kortere termijn niet kunnen overzien. Willen dergelijke verre doelen gaan leven dan dienen ze vertaald te worden naar acties op kortere termijn: wat moet je dan doen de komende vijf tot tien jaar, wat betekent dat voor deze collegeperiode, wat betekent dat voor komend jaar, de komende vier maanden, de komende vier weken...

Deze vertaalslag, versimpeling en gerichtheid op concrete acties maken vaak het verschil of je er als betrokkene of geïnteresseerde energie van krijgt of niet. Uit het onderzoek blijkt dat die doorvertaling naar programma's op kortere termijnen waar coalities, gemeenteraad, bedrijven, onderzoekers en projecteigenaren zich verantwoordelijk voor voelen nog onvoldoende gebeurt. De gemeente zou alle initiatieven echter langs de meetlat van de bijdrage aan energieneutraliteit moeten leggen. Het wordt dan ook transparanter wat het oplevert en je kunt als gemeenteraad en college het keuzeprocess om te bepalen wat ondersteuning verdient nog gericht doorlopen.

Ook wordt geconcludeerd dat de gemeente goed moet nadenken over de te vervullen rol in dat speelveld. Dan gaat het om het opbouwen van slagvaardige publiek/private samenwerking en met die partners systematisch toewerken naar strategische doelen. De gemeente heeft een unieke spilfunctie en vervult de rol van netwerker en makelaar volgens het onderzoek al behoorlijk goed. Maar ook hier zijn nog stappen te zetten. Wanneer Groningen echt bereid is om er vol voor te gaan, partners en burgers daarvoor weet te enthousiasmeren en de vaart erin weet te houden, dan moet het mogelijk zijn om in 2035, of mogelijk eerder, energieneutraal te zijn.

De belangrijkste vraag die de gemeente zich moet stellen is volgens de Rekenkamercommissie hoe zij haar eigen rol in de energietransitie ziet. Is zij vooral een intermediair die partijen in de samenleving bij elkaar brengt en initiatieven tot verduurzaming faciliteert, of neemt de gemeente een veel actievere rol in dit proces op zich, bijvoorbeeld door 'launching customer' te zijn voor nieuwe pilotprojecten en technieken zoals die bij de kennisinstellingen ontwikkeld worden? Dit zijn (politieke) keuzes waar de

Rekenkamercommissie niet in treedt, maar wij achten het wel van groot belang dat de gemeente hier een duidelijke positie in kiest, welke dan ook.

Tot slot

We zien de behandeling van het rekenkamerrapport in de raadscommissie en raad met veel belangstelling tegemoet, zeker ook nu er een nieuwe aanzet van het college van B&W ligt voor het streven naar een energieneutraal Groningen in 2035. Het is aan u als raadsleden om te oordelen of de in ons rapport geschetste randvoorwaarden in voldoende mate terugkomen in het voorstel van het college van B&W. Uiteraard is de Rekenkamercommissie graag bereid tot een nadere uitleg en het beantwoorden van vragen over dit onderzoek.

Met vriendelijke groet,
namens de Rekenkamercommissie,

P.o.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'P. Ho', with a long horizontal flourish extending to the right.

W.R. Zuurbier,
Voorzitter.